

18-04-2024

Journal nr. 24/1482
Dokument nr. 13529/24

Hovedstadens Beredskab
Bag Rådhuset 3
1550 København V.

www.hbr.dk

Privatisering af brandsikkerheden udfordrer beredskabet

Siden 2016 er bygge- og beredskabslovgivningen løbende blevet ændret.

Da den certificerede rådgiverordning blev indført i 2016, blev vurderingen af en stor del af byggeriets brandtekniske forhold flyttet fra beredskaberne og de kommunale byggemyndigheder til certificerede rådgivere. Med andre ord – brandsikkerheden blev privatiseret.

Det betyder, at beredskaberne og byggemyndighederne ikke længere bliver inddraget i vurderingen af de brandmæssige forhold i størstedelen af byggesagerne.

I beredskabet får vi derfor sværere ved at forberede vores indsats, når vi bliver alarmeret. Fordi vi ikke længere kan tage for givet, at bygningens brandstrategi svarer til beredskabets traditionelle indsatstaktik. Det koster dyrebar tid, når vi når frem. Hvert sekund tæller, når det brænder!

Samtidig har byggelovgivningen flyttet beredskabets fokus fra rådgivning til kontrol på brandsynet. Og reglerne, der skal overholdes, er blevet skærpet. Det har ført til en stigning i antallet af påbud. Det betyder, at de enkelte institutioner, virksomheder m.v. enten må bekoste en certificeret brandrådgiver eller, hvor det er muligt, indlede en byggesag ved kommunens byggemyndighed.

Var det hensigten med lovændringerne? Eller er der behov for, at de bliver evalueret og justeret?

#Når teori møder praksis

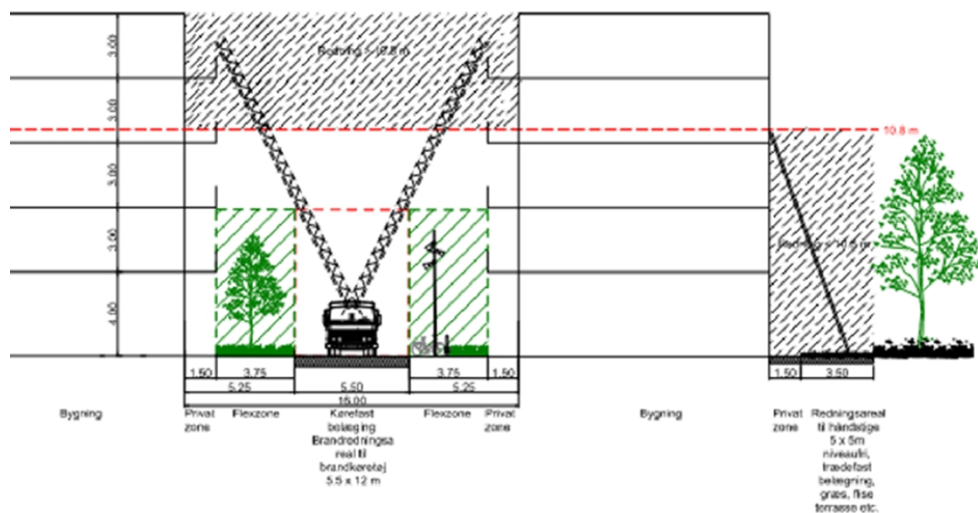
Forestil dig, at kl. er 01.30 og brandbilerne ankommer til en 5-etagers beboelsejendom. Situationen er hektisk.

Beboerne fra flere lejligheder står på altanerne og råber om hjælp. Der er tydelig røg fra de åbne altandøre.

Udover at indsætte røgdykkere til at redde og slukke via hovedtrappen, beslutter vi at redde beboerne på altanerne med den store drejestige. Stigen bliver med besvær kørt i stilling mellem gårdens plantekummer, affaldsskure og træer.

Beboerne på de øverste etager er i størst fare, så der bliver stogens kurv styret hen først. Brandmanden får beboerne over i kurven på stigen og bringer dem i sikkerhed på jorden.

Da beboerne på 2. sal skal reddes, kan stigen ikke komme hen til altanerne - træerne i gården står i vejen. Vi overvejer at sætte håndstiger op i gården, men det kan ikke lade sig gøre på grund af træerne og det bed, de står i.

For at få beboerne på 2. sal ud må et andet hold af brandmænd rejse håndstiger på den anden side af bygningen. Beboerne skal derudover guides fra deres altan ind gennem lejligheden for at komme om til den side, hvor håndstigerne er rejst. Med mindre at der allerede er så meget røgspredning, at det er umuligt.

Alle kommer ud i god behold, men der er skabt en utryghed både hos beboerne og brandfolkene: Hvorfor kunne vi ikke redde(s) fra altanerne?

Det kunne beredskabet ikke, for det var ikke meningen!

Men det vidste hverken vi eller beboerne.

I brandstrategien for bygningen havde en certificeret rådgiver nemlig fastlagt, at redningen fra de øverste etager kunne foregå med drejestige, og redningen fra de nederste etager kunne foregå med håndstiger fra bygningens anden side. Det gav nemlig mulighed for at etablere et fint grønt område rundt om bygningen.

Men udfordringen er, at det ikke stemmer overens med beredskabets traditionelle indsatstaktik. Og det koster dyrebar tid, når vi når frem.

#Når forventningsafstemningen ikke holder vand

Forestil dig en situation, hvor brandbilerne ankommer til en smuk ny beboelsejendom.

Det brænder tydeligvis kraftigt i en lejlighed på øverste etage. Foran ejendommen er der et stort indbydende grønt gårdareal, hvor en gangsti fører hen til opgangen.

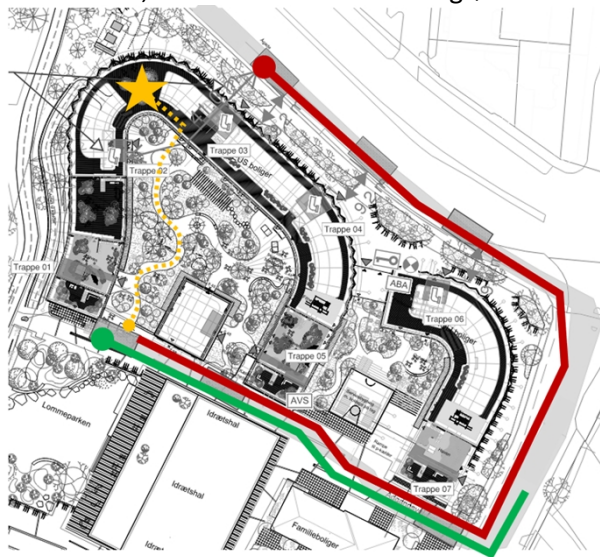
Røgdykkerne skal hurtigt op i opgangen og ind i lejligheden for at redde eventuelt indespærrede beboere og slukke branden.

De bærer på det nødvendige materiel: slanger til slukning og egen beskyttelse samt værktøj til åbning af døre.

Ejendommen er udstyret med et såkaldt stigrør. I bunden af stigrøret kobler man slangen fra brandbilen på, og oppe i bygningen kobler røgdykkerne deres slange på. Stigrøret er med andre ord den vigtigste vej for vandet inde i bygningen.

Da man kommer hen til opgangen, er tilkoblingen til stigrøret ikke synlig. Hvordan får man vandet op til røgdykkerne, der er ved at gøre klar foran døren til den brændende lejlighed?

Man opdager, at stigrøret fører ud til bagsiden af bygningen - modsat opgangen og tilkørselsvejen. Chaufføren på brandbilen må nu bakke 100 meter ud til vejen og derefter køre 200 meter rundt om bygningen, før man når frem til det sted, hvor man kan tilkoble stigrøret.

Endelig bliver der koblet vand på stigrøret, røgdykkerne får vand på deres slange og trænger ind i den røgfylde og brændende lejlighed. Heldigvis er ingen hjemme, men lejligheden er voldsomt brandskadet.

Den uheldige placering af stigrøret betød, at vores indsats blev væsentlig forsinket. Forsinkelsen kunne have været fatal, hvis der havde været personer i lejligheden.

Brandmandskabet undrer sig. Kan det virkelig passe, at tilkoblingen til stigrøret sad på bagsiden af bygningen og ikke ved det adressepunkt, der angiver, hvor beredskabet skal sendes til?

Ja – for i brandstrategien for bygningen havde en certificeret rådgiver nemlig fortolket, at løsningen faldt indenfor bygningsreglementets vejledning.

#Når regler tager al fokus og æder scenebudgettet

Et lokalt mindre teater beslutter sig for at lave en ny juleforestilling, som skal vises til kommunens børn. Det betyder, at der både skal øves replikker og bygges nye kulisser til scenen.

Det kræver, at teatret skal søge om byggetilladelse eller hyre en certificeret brandrådgiver til at udarbejde eller ændre en såkaldt brandstrategi. Det koster tid og/eller det koster penge.

Tidligere har vi i beredskabet kunnet foretage en konkret faglig vurdering af nye scenekonstruktioner, kulisser og lokaleindretninger. Både med kort varsel, og uden det kostede penge. Det må vi ikke nu.

Det rammer især de mindre teatre, foreninger m.v., som ikke har det største budget. Og i sidste ende rammer det borgerne, der kan ende med at få færre kulturtilbud mm.

Det bør kunne gøres på en smartere måde. Vi har i beredskabet den faglige ekspertise til at foretage disse vurderinger omkring de driftsmæssige forhold. Lad os få kigget på, om de nye regler virker efter hensigten.

#Når regler står i vejen for oplagt faglig rådgivning

På plejehjemmet har den samme brandinspektør udført de årlige brandsyn i en længere årrække. Der er generelt godt styr på brandsikkerheden, og samarbejdet er godt.

For et par år siden blev der på en af afdelingerne opsat elektriske luftfriskere på gangene. De skulle fjerne den tobaksrøg, der trængte fra beboernes lejligheder ud på flugtvejsgangene.

Brandinspektøren vurderede dengang, at luftfriskerne udgjorde en brandrisiko, men at denne kunne reduceres gennem en række driftsmæssige krav. Herunder opsætning af timer, så de ikke kørte om natten, hvor der var begrænset med røg og personale. Derudover blev det aftalt, at de blev fastgjort til væggen, så de ikke indskrænkede den frie flugtvejsbredde i tilfælde af en evakuering.

På det årlige brandsyn har endnu en afdeling et ønske om at få en luftfrisker. De spørger derfor brandinspektøren, om det er i orden. Til det må brandinspektøren svare, at det ved han ikke, men der er to mulige løsninger.

1. Enten sender plejehjemmet en ansøgning til byggemyndigheden. I ansøgningen skal der vedlægges dokumentation for luftfriskernes brandbelastning og en tegning af forholdene.
2. Alternativt kan plejehjemmet indgå en aftale med en certificeret brandrådgiver, der kan foretage de nødvendige beregninger og godkende opstillingen fra luftfriskeren.

Plejehjemmet synes, det er mærkeligt, at brandinspektøren ikke længere kan godkende opstillingen, særligt når han har godkendt det tidligere.

Kan det virkelig være rigtigt?

Ja, efter ændringen i 2022 har beredskabet ikke længere myndighedskompetencen til at godkende driftsmæssige forhold, fordi kompetencen er flyttet fra brandlovgivningen til byggelovgivningen (BR18).

#Det er muligt at påvirke lovgivningen

Det er forår. Kalenderen siger 2023. Den nye bekendtgørelse om brandsyn har nu været gældende i lidt over et år.

Da beredskabet er på brandsyn på en skole, sætter vi os ned med de ansvarlige for driften og gennemgår de nye krav på brandsynsområdet.

De nye regler betyder blandt andet, at der skal hænge flugtvejsplaner i alle undervisningsafsnit til mere end 150 personer. Det gør der ikke, så vi bliver nødt til at give skolen et påbud.

Efterfølgende hyrer skolen en certificeret brandrådgiver til at få lavet flugtvejsplaner til deres skole. Det koster penge, men lovgivningen skal jo overholdes.

Ved indgangen til 2024 laver Social- og Boligstyrelsen et rettelsesblad til bygningsreglementet. Deri står, at der ikke længere er et krav om flugtvejsplaner i undervisningsafsnit til mere end 150 personer. Rettelsesbladet blev lavet uden officiel forudgående høring, og derfor kunne beredskabet ikke tilpasse sin rådgivning i forhold til de kommende ændringer.

Eksemplet viser, at myndighederne er lydøre i forhold til at justere reglerne – særligt når KL og andre kommer på banen med gode argumenter for, at brugerperspektiv og de økonomiske konsekvenser bør tænkes ind.